

Pavel Kučera (1940-2019)

Pavel Kučera se narodil 11. 2. 1940 v Kladně. Zde chodil do základní školy a vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu (Gymnázium Kladno). Kladeňákem zůstal po celou dobu, byť profesně působil jak v Kladně, tak i v Praze a v Brně. Bydlel v Kladně-Kročehlavech, Antonína Dvořáka 896, kde žil po celý svůj život.

Tři semestry studoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. Studia nedokončil a vykonal základní vojenskou službu. Po vojně začal v roce 1962 studovat Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kterou absolvoval v roce 1967. Od roku 1967 působil v kladenské poradně středočeského Krajského sdružení advokátů jako advokátní čekatel a po složení advokátních zkoušek 1969 jako advokát. Dne 30. 6. 1972 byl zvolen Českou národní radou soudcem Okresního soudu v Kladně. Zde působil jako trestní soudce. Dne 16. 12. 1976 byl zvolen Českou národní radou soudcem středočeského Krajského soudu v Praze. Fakticky nastoupil počátkem roku 1977 a působil jako trestní soudce odvolací i nalézací agendy až do roku 1990. Roku 1980 získal titul doktor práv (JUDr.) na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Ženatý byl celkem třikrát, ale jen se dvěma ženami. Nejprve si vzal spolužačku, s níž se rozvedl. Roku 1965 a znovu v roce 1973 se oženil se svou druhou a poslední manželkou Zdeňkou, rozená Linhová (narozena 22. 3. 1943). Seznámili se na pražském letišti. Byla letuškou ČSA a on si jako student přivydělával coby řidič vozíku zásobujícího letadla jídlem. Po prvním sňatku se rozvedli, ale vzájemná přitažlivost je znovu svedla k sobě a manželství pak vydrželo až do smrti Pavla Kučery. I to dokresluje jeho zajímavý životní příběh. S manželkou Zdeňkou měl dceru Jitku (narozena 9. 11. 1966), která pracovala jako letuška ČSA a provdala se do Itálie. Měl dva vnuky - Matteo a Daniele, kteří žijí v Itálii.

Dne 1. 2. 1990 se z iniciativy prvního kancléře prezidenta Václava Havla a advokáta Josefa Lžičáře stal náměstkem vedoucího Kanceláře prezidenta republiky, kde působil až do 15. 4. 1991, kdy byla tato funkce zrušena. Dne 22. 5. 1991 byl na návrh Pavla Rychetského zvolen Federálním shromážděním soudcem československého Nejvyššího soudu a následně předsedou soudu Otakarem Motejlem jmenován předsedou jeho trestního kolegia. K 1. 1. 1993 se stal soudcem Nejvyššího soudu České republiky a 25. 2. 1993 byl jmenován prezidentem Václavem Havlem místopředsedou Nejvyššího soudu. Pavel Kučera spoluzaložil v roce 1996 časopis Trestní právo, kde vykonával funkci předsedy redakční rady v letech 1996-2017.

Po odchodu z Nejvyššího soudu vykonával od 1. 1. 2011 advokacii s úředním sídlem ve svém bydlišti, ale s faktickým umístěním kanceláře v Praze, Královodvorská 10. Jako advokát byl

činný do posledního dne svého života. Pobíral sice penzi, ale nebyl skutečným důchodcem ani vteřinu. Neposkytoval přímé zastoupení před soudem, ale konzultoval řadu velkých případů své doby (kauza Zemků a předsedkyně Energetického regulačního úřadu Aleny Vitáskové, kauza poslanců Tluchoře, Šnajdra a Fuksy, Oleo Chemical atd.). Jeho sekretářkou na Nejvyšším soudě byla Monika Procházková, která s ním přešla do advokacie jako asistentka a pracovala s ním do posledního dne jeho života.

Pavel Kučera uměl stručně vystihnout právní podstatu věci. Byl demokratem, když za tvůrce právního řádu skutečně považoval volený parlament. Nebyl členem komunistické strany a nemusel měnit názory na rozdíl od některých právníků, kteří ovace na vedoucí úlohu komunistické strany a třídní povahu justice vyměnili po listopadu 1989 za pojmy materiální ohnisko ústavy a ducha zákonů maskující soudcovskou svévůli.

Nebál se své názory zastávat. Zloba vůči němu vyvstala, když publikoval s Jakubem Chromým právně perfektní text "K problematice předání trestní věci do ciziny" v časopise *Trestní právo* 6/2005, jenž se týkal kauzy katarského prince. Pavel Kučera se nezalekl a kritizoval manipulace v kauze Jiřího Čunka, když Okresní státní zastupitelství v Přerově mimo svou zákonnou působnost za podpory Krajského státního zastupitelství v Ostravě a Vrchního státního zastupitelství v Olomouci rozjelo stíhání tehdejšího místopředsedy vlády Jiřího Čunka, které je příkladem trestního stíhání na objednávku.

Pavel Kučera spolupracoval se třemi předsedy Nejvyššího soudu - Otakarem Motejlem, Eliškou Wagnerovou a Ivou Brožovou. Funkční tandem s Motejlem (1993-98) nahradil neméně funkční tandem s Eliškou Wagnerovou (1998-2002), kdy se vzepřeli Otakarovi Motejlovi v roli ministra spravedlnosti i jeho nástupci ministru Jaroslavu Burešovi a jejich plánům na nevhodnou reformu justice. Ovšem cenil si Burešových řídicích kvalit a podpořil jeho jmenování druhým místopředsedou Nejvyššího soudu. S tím však nesouhlasila další předsedkyně Iva Brožová. Jejich vztah tak směřoval k nedobrému konci, kdy Brožová na Pavla Kučera nakonec podala kárnou žalobu. Řízení bylo zastaveno rezignací Pavla Kučery, přičemž skončil na Nejvyšším soudu 31. 12. 2010, kdy ze zákona stejně končil z důvodu věku (70 let), a stal se advokátem.

Pavel Kučera byl člověkem, který mnohé lidi v justici stvořil. Přivedl na Nejvyšší soud jeho budoucího předsedu Pavla Šámala (předseda od 2014), doporučil ministrovi Otakarovi Motejlovi Josefa Baxu (později předseda Nejvyššího správního soudu 2003-18) na pozici jeho náměstka, Marii Benešovou na pozici nejvyšší státní zástupkyně, pomohl i Jaroslavu Fenykovi při jeho nástupu na Nejvyšší státní zastupitelství. Doporučil i Zdeňka Koudelku na pozici náměstka nejvyšší státní zástupkyně Renatě Vesecké v roce 2006.

Pavel Kučera měl dar velké družnosti. V jeho kanceláři se střídaly návštěvy, sotva jeden člověk odcházel, jiný přicházel. Vždy vyzařoval dobrou náladu a měl smysl pro humor, včetně sebeironie. Patřil k lidem řídící se heslem: Svým smutkem neobtěžuji. Byl zapáleným tenistou. Byl zakladatelem tenisového turnaje v Brně pro soudce Nejvyššího soudu o pohár předsedy Nejvyššího soudu. Sportu musel zanechat pro potíže s klouby. Na operaci však nechtěl, obával se toho, že při operaci usne a již se neprobudí. Byť byl Pavel Kučera velmi společenský, byl to abstinent.

Pavel Kučera zemřel náhle 23. 7. 2019 v Kladně ve věku 79 let. Zesnul ve spánku v noci z 22. na 23. 7. 2019. Pohřeb měl ve Velké obřadní síni krematoria Praha-Strašnice 29. 7. 2019. Na pohřbu promluvili předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal, bývalý soudce československého a slovenského Nejvyššího soudu Igor Burger, protikomunistický disident John Bok, bývalý ministr spravedlnosti Pavel Němec a advokát Zdeněk Koudelka.

Zdeněk Koudelka